

*Shared Experience
Споделен опит*

ИГРАТА И ИГРОВО-ОБРАЗОВАТЕЛНОТО ПРОСТРАНСТВО КАТО ПРОЦЕС С ПОЗИТИВНОЕМОЦИОНАЛЕН И ТВОРЧЕСКИ КОЕФИЦИЕНТ

Калина Върбанова, Анета Момчева
ОДЗ „Пламъче“ – Ямбол

Резюме. С представените педагогически практики настоящата статия подкрепя съдържателните измерения на игрово-образователното пространство, от което зависи ефективността на образователно-възпитателния процес с децата.

Учителите са тези, които променят игровата среда, а ежедневието на децата става по-интересно, мисленето – по-продуктивно, игрите и обучението – по-въълнуващи.

Keywords: very function play area, positivity-emotional and action importance, interactivity, reflex development

Организацията и качеството на педагогическия процес с децата от предучилищна възраст се определят от съвременното разбиране за играта като основна дейност и предметно-пространствената осигуреност на средата, с която децата си взаимодействат.

Същественото значение на игровата среда е не само заради психологическия комфорт, който създава у децата, а преди всичко в отстояване на тезата, че играта и образователно-предметната ѝ осигуреност гарантират условията на интерактивност и удовлетворяване на потребностите и интересите на децата с позитивно емоционална и творческа значимост.

Специалното разглеждане на идеята за предметно-материалната среда в игрите на децата и моделиране на пространството в теоретичните постановки на С. Френе (Гюров, Динчийска) ориентира нашия проектно-творчески аспект в търсене на сполучливи и нестандартни пространствени решения за организиране и реализиране на игровите дейности с децата.

Като цяло, педагогическата ни концепция за изграждане на многофункционална игрова среда е базирана на изключително важните си функции да стимулира за позитивна, емоционалнодействена активност на децата в процеса на познавателно, възпитателно, социално, комуникативно, психологическо и творческо развитие.

В този контекст игровата среда осигурява условия с разнообразни функционални дейности и допринася за реализиране на конкретно образователно съдържание и обогатяване на детския опит, което създава благоприятна предпоставка в стратегията ни да направим ежедневието на децата по-интересно, мисленето – по-продуктивно, игрите – по-вълнуващи, което конкретизира ясно формулиране на следната основна цел и задачи:

Основна цел:

Образователни и възпитателни взаимодействия на децата с игровата среда в условия на интерактивност.

Основни задачи:

1. Педагогизиране на организацията на средата в центровете по интереси за позитивно-емоционална и действена активност на децата.

2. Реализиране на стратегията за рефлексивно развитие на децата в процеса на самостоятелнотворческа и съвместна игрова дейност.

Потребността от разнообразна, динамична и познавателна среда, при която да се създава чувство за емоционален и духовен комфорт на децата, фокусира вниманието ни към изграждане на пространствени решения, чиито възможности да стимулират емоционалнодействената активност на децата в самостоятелна творческа и съвместна дейност.

Педагогическите съображения за мултифункционалност и преобразуване ориентират към обособяване на такива центрове по интереси, чиито аспекти да очертават поетапната организация в изграждането на концептуалния модел чрез:

- проучване на родителски мнения в подкрепа на идеята игровата среда да има ясно адресирани към децата послания;

- провокиране на детския интерес за самостоятелна и обща проектна дейност и реализиране в обособените центрове по интереси;

- организация на вътрешноквалификационен обмен с анонсиране на различни гледни точки за оформяне на игрово-пространствената среда в детската група.

Обединени от направените предложения, цялостната концепция ориентира към архитектурното и дизайнерско решение, към изграждане и организиране на микро- и макросредата, съобразена с детските потребности и интереси и нейното педагогизиране от посланията към децата:

- „Тук са моите приятели“;

- „Моята пътечка към ученето“;

- „Любопитно ми е да съм тук“;

- „Приятно ми е да се забавлявам“;

- „Мога да направя сам“;

- „Моята лаборатория“;

- „Актьорско майсторство“;
- „Тихи игри“;
- „Да играя и да уча с електронни игри“;
- „Да направим заедно“.

Смисълът на всеки център по интереси трябва да провокира различни чувства и усещания у децата за адекватни към техните възрастови и индивидуални особености, което в организационен аспект осигурява условия за:

- позитивноемоционално действена активност;
- самостоятелни занимания;
- интегративност;
- общуване и сътрудничество;
- изборност;
- експериментални изследвания и откривателство;
- гъвкавост и мобилност;
- стимулиране на общуването;
- жизнерадост и чувство на удовлетвореност.

Обособяването на центровете по интереси включва материалнопредметните и информационните характеристики на средата, осмислени от ключовата категория на термини и взаимодействия.

Основната идея в център „Моята пътечка към ученето“ е обучението с игра да се превърне в неразделна част от живота на децата още в предучилищна възраст.

Разнообразието от игрови дейности: „Веселите букви и цифри“, „Вече знам“, „Най-интересното за мен“, „Вежливи думи“, не само провокират, а преди всичко стимулират мотивацията за учебен труд и мотивационна готовност на децата за училище.

Своеобразието на център „Любопитно ми е тук“ се базира на разбирането за мястото и ролята на откривателството като интерактивен подход за откриване на нови неща. Характерните за детската възраст любознателност и познавателен интерес са провокирани от желанието на децата да сглобяват пъзели, да подлепват страниците на детските книжки в библиотеката, да обогатяват с илюстрации познати приказки, да се грижат за опазване на библиотечния кът.

Убеждението, че интересът към изкуството минава през когнитивното и емоционално отношение на децата, разширява аспектите на допълнителните форми на обучение в център „Приятно ми е да се забавлявам“, където децата се запознават с интересни художествени творби, срещат се с хора на изкуството. Тук те имат възможност да претворяват впечатленията си и да придобият опит в собствена дейност, да използват различни техники, да развиват художествено-естетически талант.

Всичко това стимулира и развива доверие в собствените сили на децата.

Център „Мога да направя сам“ докосва децата до техниката, дава отговор на многобройните детски въпроси. Разнообразието от нагледноинформационни материали и илюстрирани книжки с архитектурни обекти, роботи, космически летящи обекти стимулира конструктивно-техническата дейност (участници в която по-често са момчетата) на базата на експерименталното моделиране.

В център „Моята лаборатория“ децата разкриват тайните на природата по различен начин.

Големият познавателен интерес е стимулиран от визуализиране на различни процеси и явления, свързани с чудесата на земята, водата и въздуха, динозаврите.

Идеята за превръщане на центъра в творческа лаборатория чрез експериментиране и опити дава не само отговор на многобройните детски въпроси – „Какният растенията“, „Растат ли цветята, когато е тъмно“, „Къде живеят динозаврите“, а преди всичко го превръща в подходящо място за споделяне с приятел и съвместно съпреживяване.

С така наречените „магически колби“ създаваме интерактивна среда, в която децата сами да изследват и да изпробват, да засилват желанието от изучаване на нови явления.

Изследването на динамичното развитие, през което преминават засятото семе и клонка от растение, преминаването на пашкула в пеперуда, формира нов поглед към заобикалящото децата пространство, създава емоционални преживявания и разбиране за причинно-следствените връзки за презентирането на различни химико-физични явления.

Реализирането на целите в център „Актьорско майсторство“ не само въвежда децата в света на театралното изкуство чрез ефективни за възрастта им форми и методи, а преди всичко превръща театъра в неразделна част от живота на децата.

За това спомагат вълнуващите дейности с изработване на аксесоари към костюми и маски, изработване на кукли за настолен и куклен театър.

Запознаването с основните елементи на театъра в условията на игровите дейности открива и развива таланта на децата, стимулирайки фантазното мислене и усещането за ориентиране във времето и пространството, чийто кулминационен момент е ежемесечният поздрав към децата рожденици с режисирани от децата театрални постановки.

Създаването на център „Тихи игри“ е среда за релакс, чиито условия се отразяват положително върху физическото и психическото развитие на децата. Тук усещането за сигурност е в самата игра и средата, чийто смисъл е посланието за доверителност.

Стимулирани от интереса и желанието да избират своя любим предмет и да извършват различни по характер дейности, децата бързо се ориентират в аранжираната среда, където предназначението на разнообразните предмети – чанта, несесер, папка, кутия, картичка, инициали, емблема, спомага за осмисляне на личната идентификация за собствена изява и социален статус.

Целите на център „Да играя и да уча с електронни игри“ са не само да се представят игрите като форма за целенасочено отношение към информационно-комуникативните технологии, а преди всичко да се гарантират условията на средата за развитие на сензорната култура на децата, да стимулиране на мотивация към учене. В присъствието на игри с диагностични задачи и познавателни цели разгръщаме пълното използване на сетивата чрез многократни действия и взаимодействия на децата.

Присъствието на „Добрия стол“, на който може да седне поне веднъж в седмицата всяко дете, е почетно място за постижения. Равнището на постиженията се определя в предварително съставен с децата каталог с правила, свързани с поведението и отношението им един към друг.

В този смисъл, отчитайки образователните и възпитателните взаимодействия на децата с игровата среда в центровете по интереси, открояваме условията на интерактивност за познавателна, социална и поведенческа активност на децата. Стимулирани от процесите за осмисляне на знания, умения за оценка и самооценка, за самоконтрол и саморегулация, децата се утвърждават като личностноориентирани, развиват своите потребности, мотиви и способности.

Педагогически организирани, центровете по интереси, със своето лично пространство за самостоятелни или групови игрови дейности, с вземане и прилагане на разнообразни решения в процеса на общуване и взаимодействие с предметноматериалната среда, „превърщат“ живота на децата в игра, а играта в живот на децата, защото играта на децата е самият живот.

ЛИТЕРАТУРА

- Галчева, К. и екип (1995). *Идеи за всеки ден в детската градина*. Пазарджик.
- Гюров, Д. (1999). *Педагогика на взаимодействието – дете – среда*. София.
- Динчийска, Ст. Идеи за педагогизиране на интериора в занималните на детската градина. *Дом – дете – детска градина*.
- Плекроуз, Х. (1995). *Училището – място за децата*.
- Френе, С. (1993). Педагогически варианти. *Космос*, 1-2.

REFERENCES

- Galcheva, K. i ekip (1995). *Idei za vseki den v detskata gradina*. Pazardzhik.
- Gyurov, D. (1999). *Pedagogika na vzaimodeystviето – dete-sreda*. Sofiya.
- Dinchiyska, St. *Idei za pedagogizirane na interiora v zanimalnite na detskata gradia*. Dom-dete-detska gradina.
- Plekrouz H. (1995). *Uchilishteto – myasto za detsata*.
- Frene, S. (1993). Pedagogicheski varianti. *Kosmos*, 1-2.

THE GAME AND PLAY-EDUCATIONAL TRACT AS A PROCESS WITH POSITIVE EMOTIONAL AND CREATIVE FACTOR

Abstract. According to the presented educational teaching practices, we support the instructive dimensions of educational-instructive area, on which the effectiveness of the educational instructive process with children depends.

The teachers are those, who change the play environment and the daily routine of children becomes more interesting, thinking becomes more productive as well as the games and teaching more exciting.

✉ **Mrs. Kalina Varbanova, Mrs. Aneta Momcheva**
Kindergarten „Plamace“
Yambol, Bulgaria
E-mail: plama4e_cdg2006@abv.bg